מהדורה למורה – מפתח תשובות

מטרות הדף:

- לזהות שורש משותף במילים מאותה משפחה
- להבין איך השורש קובע את המשמעות הבסיסית של המילה
- לבנות מילים חדשות משורש נתון

גרסת עולים חדשים – מילון מילים בראש הדף, משפטים קצרים ושפה פשוטה. אפשר לאפשר מילון אישי ועבודה בזוגות.

חלק א' – זיהוי שורש

1. א – כ-ת-ב
2. א – ל-מ-ד
3. א – ש-מ-ר
4. א – מדבר
5. א – מגדלת
6. א – שלוש

חלק ב' – נכון או לא נכון

1. נכון – השורש נותן את המשמעות הבסיסית המשותפת
2. לא נכון – לפעמים יש אותיות נוספות בין אותיות השורש או לפניהן ואחריהן
3. נכון – לשתיהן אותו שורש כ-ת-ב
4. לא נכון – השורש עוזר להבין את המשמעות הבסיסית של מילים חדשות
5. נכון – למשל לומד (פועל) ותלמיד (שם עצם) מהשורש ל-מ-ד

חלק ג' – השלמת מילים

1. כתובת
2. לומד
3. שמר
4. כתב
5. מדבר
6. למד

חלק ד' – התאמת מילים לשורש

- 1 – ה (כ-ת-ב)
- 2 – ד (ל-מ-ד)
- 3 – ב (ש-מ-ר)
- 4 – א (ד-ב-ר)
- 5 – ג (ג-ד-ל)

חלק ה' – כתיבה ויישום

1. קבלו כל שלוש מילים נכונות מאותו שורש, גם אם לא כל הצורות קיימות בפועל
2. תשובה חופשית: שהשורש עוזר להבין משמעות ולדעת לכתוב נכון

כרטיס יציאה – מה לחפש

- שורש הוא שלוש אותיות המשותפות למשפחת מילים ונותנות משמעות בסיסית
- כל שתי מילים נכונות מהשורש כ-ת-ב, כמו כתב וכתיבה
- כי זה עוזר להבין את המשמעות ולדעת לכתוב את המילה נכון

טיפים להפעלה:

- אפשר לפתוח את השיעור בכתיבת השורש כ-ת-ב על הלוח ולבקש מהתלמידים להוסיף מילים נוספות
- כדאי להשתמש בצבעים כדי לסמן את אותיות השורש בתוך המילים
- בחלק הפתוח מומלץ לעבוד בזוגות ולשתף דוגמאות מול הכיתה

דף תרגול: שורש ומשפחת מילים

דף התלמיד/ה **עולים חדשים**

שם: _____ **כיתה:** _____ **תאריך:** _____

במילים רבות בעברית יש שורש. השורש הוא שלוש אותיות שחוזרות. למילים עם אותו שורש יש משמעות דומה.

📖 מילון קטן:

שורש	האותיות העיקריות שחוזרות במילים מאותה משפחה
משפחת מילים	קבוצת מילים עם אותו שורש ואותה משמעות בסיסית
כ-ת-ב	שורש שממנו נבנות המילים כתב, מכתב, כתיבה
משמעות משותפת	הרעיון הדומה שיש לכל המילים מאותו שורש
אות שורשית	אחת משלוש האותיות שמרכיבות את השורש
גזירה	בניית מילה חדשה מתוך שורש קיים
שם עצם	מילה שמתארת דבר, אדם או מקום
פועל	מילה שמתארת פעולה

1 חלק א' – זיהוי שורש

הקיפו את התשובה הנכונה.

1. איזה שורש משותף לכל המילים האלה?

א) כ-ת-ב ב) מ-כ-ת ג) כ-ת-ו ד) ת-ב-ה

2. מצאו את השורש המשותף

א) ל-מ-ד ב) ת-ל-מ ג) מ-ד-ה ד) ל-מ-ת

3. מצאו את השורש המשותף

א) ש-מ-ר ב) מ-ש-ר ג) ש-ר-ה ד) ש-מ-ה

4. בחרו מילה עם השורש הנכון

א) מדבר ב) כתב ג) למד ד) שמר

5. בחרו מילה עם השורש ג-ד-ל

א) מגדלת ב) כתובת ג) תלמיד ד) שמירה

6. כמה אותיות יש בשורש בדרך כלל?

א) שלוש ב) שתיים ג) ארבע ד) חמש

2 חלק ב' – נכון או לא נכון

סמנו ✔ נכון או ✘ לא נכון.

#	משפט	✔ נכון	✘ לא נכון
1	לכל המילים מאותו שורש יש משמעות קשורה	☐	☐

#	משפט	✔ נכון	✘ לא נכון
2	השורש תמיד מופיע באותו סדר בדיוק בכל המילים במשפחה	☐	☐
3	המילים כתב וכתיבה שייכות לאותה משפחת מילים	☐	☐
4	אי אפשר לדעת מהשורש את המשמעות של מילה חדשה	☐	☐
5	מילים משם עצם ומילים משם פועל יכולות לחלוק אותו שורש	☐	☐

3 חלק ג' – השלמת מילים

השלימו את המילה החסרה.

1. המילה _____ נבנתה מהשורש כ-ת-ב ומשמעותה מקום שאליו שולחים מכתב

2. המילה _____ נבנתה מהשורש ל-מ-ד ומתארת תלמיד שלומד

3. המילה שמירה נבנתה מהשורש _____

4. המילה מכתב נבנתה מהשורש _____

5. המילה _____ נבנתה מהשורש ד-ב-ר ומתארת מקום שומם וחסר מים

6. המילה תלמיד נבנתה מהשורש _____

4 חלק ד' – התאמת מילים לשורש

התאימו: כתבו ליד כל מספר את האות המתאימה מהעמודה השמאלית.

1. כתב	___	**א.** ד-ב-ר
2. תלמיד	___	**ב.** ש-מ-ר
3. שומר	___	**ג.** ג-ד-ל
4. מדבר	___	**ד.** ל-מ-ד
5. מגדלת	___	**ה.** כ-ת-ב

5 חלק ה' – כתיבה ויישום

כתבו תשובה מלאה במשפטים שלמים.

1. בחרו שורש מהדף (כ-ת-ב, ל-מ-ד, ש-מ-ר, ד-ב-ר או ג-ד-ל) וכתבו שלוש מילים נוספות מאותה משפחה, אם אפשר

2. הסבירו במילים שלכם למה כדאי להכיר שורשים כשלומדים לכתוב מילים חדשות

כרטיס יציאה

מהו שורש?

כתבו שתי מילים מהשורש כ-ת-ב

למה כדאי להכיר את השורש של מילה חדשה?

איך הרגשתי בשיעור? ☹ 😐 🙂 😀